

TANRI'NIN GRAMERİ

Yalnızlık ve Neşe Öyküleri

Ministero degli Affari Esteri

Questo libro e' stato tradotto grazie ad
un contributo alla traduzione assegnato dal Ministero degli
Affari Esteri italiano.

Bu kitap İtalya Dışışleri Bakanlığı'nın katkıları ile çevrilmiştir.

STEFANO BENNI

TANRI'NIN
GRAMERİ

Yalnızlık ve Neşe Öyküleri

Çeviri: Alpay İzmirlier

TANRI'NİN GRAMERİ

Efil Çeviri Okulu Dizisi: 7

Genel Yayın Nu.: 175

ISBN: 978-605-4579-43-3

1. Basım Temmuz 2013

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.©2013

Efil©2013

Bu kitabın tüm hakları saklıdır.

Herhangi bir şekil ya da yöntemle çoğaltılamaz.

Sertifika Nu.: 12131

Efil Çeviri Okulu Koordinatörü: Prof. Dr. Necdet Adabağ

Efil Çeviri Okulu İtalyan Dili Koordinatörü: Prof. Dr. Nevin Özkan

Sayfa ve Kapak Tasarımı: Türkan Sarı

Redaksiyon: Deniz Göksel

Baskı ve Cilt: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: (+90) 312 394 55 90

Sertifika Nu.: 13987

EFL YAYINEVİ

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Dan. Yat. ve Tic. Ltd. Şti.

Reşit Galip Caddesi 25/4 GOP, Çankaya/Ankara, Türkiye

Tel : (+90) 312 442 52 10

GSM : (+90) 541 232 00 96

Faks : (+90) 312 442 52 12

www.efilyayinevi.com

ÖNSÖZ

'Doğa' sözcüğü dendiğinde birçoğumuzun aklına gelen şey, genellikle yalnızca insanın dışındaki çevre ve yaşamdır. Sanki insan doğanın dışındaki bir varlık gibi algılanmakta ve insanın yaşamı doğadan ayrı bir olaymış gibi düşünülmektedir. Bu nedenden dolayı sanki doğanın bozulması, doğal yaşamın normal seyrinden uzaklaşması insanı etkilemeyecekmiş sanılmaktadır. Oysa hepimiz insanın doğanın bir parçası olduğunu biliriz, ancak zaman zaman bu bilincin dışına çıkarız. Doğanın zarar görmesi insanın zarar görmesi demektir. Doğal yaşamın aksaması, insan yaşamını olumsuz etkiler. Çevre sorunundaki en önemli etken insanın kendisidir. İnsan kendi doğasından, yani kendi özünden uzaklaştıkça doğadan da uzaklaşır. Kendine yabancılaştıkça doğaya da yabancılaşır ve doğaya karşı duyarsızlaşır; onun bir parçası olma özelliğini kaybeder. Yüzyıllar boyunca doğayı zarara uğratmış olan insan-
noğlu aslında kendine zarar vermiştir. Sözüm ona kendine yaşam alanları yaratmak için doğal yaşamı yok eden insan, şimdi bu yaşam alanları içinde kapana kısılmıştır ve bu kapandan kurtulma çareleri aramaya başlamıştır. Yaşadığı gündelik ortamdan dışarı çıkan insanlar kendilerini farklı çevresel ortamlarda bir yabancı, sanki dünyaya gelmiş bir uzaylı gibi hissetmektedir. O çevreye ait olduklarını anlamaları bazen çok uzun zaman almakta, kimi zamansa bu hiç gerçekleşmemektedir. Bu koşullarda insanların çevreye

karşı duyarlı ve sorumlu olmalarını beklemek çoğu zaman bir düşün öteye geçmemektedir.

Birbirinden ilginç ve çeşitli konular içeren yirmi beş öykünün yer aldığı bu kitap, Stefano Benni'yi hiç tanımayan kişilere, usta yazar hakkında bir fikir sahibi olmayı sağlıyor. Çünkü Benni öykülerinde doğaya ve insana karşı duyarlılığını ortaya koyuyor. Bu sorumlulukla hareket eden yazar kalemini, insanı çevre sorununa karşı bilinçlendirmek için kullanıyor. İnsana doğasından uzaklaştığını hatırlatarak, bu duruma düşen insanların yaşadıkları sorunları ve komik durumları gözler önüne seriyor. Okuyucuyu hem güldürmeyi, hem düşündürmeyi başarıyor.

Benni'nin öykülerindeki kahramanların çeşitliliği ve bu kişilere yaklaşımı, yazarın çevreyi ve toplumu ne kadar iyi tanıdığı hakkında bize fikir veriyor. Adsız kahramanlardan, şöminede yaşayan ruhlara, şirket patronlarından sokakta yaşayan zavallı insanlara, başka bir galaksiden dünyayı yöneten bir yaratıktan, deniz altında öğretmenlik yapan bir balınaya kadar çok farklı kişiler öyküleri ilginç kılıyor. Bu unsur, yeryüzünde yaşayan canlıların çeşitliliği ve insanların farklılığı hakkında bildiklerimizi anımsamamızı ve bilmediklerimizi öğrenmemizi sağlıyor. Yazar, bir çiftlikte yaşayan hayvanlara ve çiftlik sahibine aynı değeri vererek, onların doğada farklı görevleri olsa da, önemlerinin eşit olduğunu anlatmaya çalışıyor. Doğayla ve özellikle değişik canlı türleriyle ilgili yaptığı betimlemeler doğa belgesellerini aratmayacak cinsten olup, birçoğumuzun hiç duymadığı canlı özelliklerini anlatıyor.

Öykülerde anlatılan kişiler her zaman doğasından uzaklaşan insanlar değiller. Kendi özünden ödün vererek başkalarının kurallarına ve düşman bir yaşama karşı direnen kahramanlar da bu öykülerde yer alıyor. Ancak

kimi zaman bu dūřmanlıęa yenik dūřen bu kiřiler, kimi zaman galip geliyor ve boyun eęmeden yařamaya devam ediyorlar.

Ayrıca Stefano Benni'ye bir 'isim yaratma ustası' da diyebiliriz. Kişilere veya canlılara verdiği isimler kimi zaman hayal g¼c¼n¼ zorlamaktadır. 'Hayal g¼c¼' konusunda önemli bir ders veren usta yazar Stefano Benni ile benim gibi yeni tanışan kişiler için bu kitabın, yalnızca k¼t¼phanelerinde değil, aynı zamanda ruhlarında önemli bir yer edineceğini d¼ř¼n¼yorum.

Alpay İzmirlier

İnsanların yarattığı tanrılar arasında
en cömert olanı, birçok yalnızlığı bir
araya getirerek onlardan neşeli bir gün
yaratandır.

CALLISTRATO

BOOMERANG*

Bir gün Bay Remo, birden bire köpeğinden nefret etmeye başladı. Kötü bir adam değildi ancak dul kaldığı zaman içinden de birşeyler yok olup gitmişti. Karısını kaybedince, şişman siyah tüylü, yarasanın kulaklarına benzer kulaklı, kırma sosis *Basset Hound* türü köpek ona kalmıştı. Köpeğin adı Bum'du ya da Boomerang; çünkü ona ne fırlatırsanız fırlatın, çabucak ve hürmetle geri getirirdi.

Bay Remo ve Bum bir zamanlar uzun süren gezintiler yapmış, insan ve köpek dünyasının yanı sıra, Descartes ve Rintintin hakkında sohbet etmişlerdi. Aralarında güzel bir uyum vardı. Ne var ki artık birbirleriyle konuşmuyorlardı. Adam boşluğa bakarak koltuğunda oturuyor; Bum ise, sınırsız bir sevgiyle adama bakarak, ayaklarının dibinde uslu uslu duruyordu.

Bay Remo'nun özellikle nefret ettiği de, köpeğin ona tamamen bağlı olduğunu ifade eden sadakat dolu bakışıydı.

Dünya, kayıp, yalnızlık ve acıdan başka bir şey değildi. Neşeyle kuyruk sallayarak, kesik kesik havlayan ve ıssız bir evi, aşırı miktardaki hayvansı sevgisiyle dolduran o tutarsız yaratığın bu korkunç gezegende ne anlamı vardı ki?

Sahibi artık köpeğe yemek vermemeye başladı. Onu iki gün yiyeceksiz bıraktığı bile oluyordu. Bununla birlik-

* Avustralya'da yerlilerin avlanmakta kullandıkları, havaya fırlatıldığı zaman atıldığı noktaya geri dönen bir alet (ç.n.).

te Bum sahibini sevgiyle izlemeye devam ediyordu. Bay Remo yemek için masaya oturduğunda, köpek hiçbir şey istemiyor, adamın yanına bile yaklaşmıyordu. Uysal bir merakla bakıyordu ve bakışlarıyla sanki şöyle diyordu: "Sen yemek yiyorsan, seninle birlikte ben de doyarım." Sahibi gösteriş yaparcasına ve ses çıkara çıkara, ne kadar tıka basa yerse, Boomerang'ın bakışları da o kadar yumuşuyordu. En sonunda, köpeğe yemek verildiğinde ise, yemek kabına gözü dönmüşçesine koşmuyordu, hayır... "Beni aç bıraktıysan senin de geçerli nedenlerin vardır, bugün hatırladığın için sana teşekkür ederim." demek istercesine, minnettarlıkla efendi efendi kuyruk sallıyordu.

Köpeğin sahibi, belki de bu en son vicdan azabı damlasıyla zehirlendiği için hastalandı. Ateşi çok yükseldi ve Bum da onunla sabahladı. Bay Remo gece, neredeyse sayıklayarak uyanıyor ve köpeğin ardına kadar açık sevgi dolu gözleriyle, anten gibi havaya dikilmiş kulaklarını görüyordu. "Sana yaklaşacak olursa, ölümü bile ısırırım sahibim," der gibiydi.

Bay Remo'nun artık yanıp tutuşan yüreğinde, o sınırsız sevgiye karşı duyduğu nefret büyüdü. Dört gün boyunca köpeği dışarı çıkarmadı.

Bum terasın kapısını patisiyle açtı ve ölçe ölçe oraya çişini yaptı. Metabolizmasını, iki günde bir yirmi damla idrara ve nohut büyüklüğünde dışkıya göre ayarladı. Bunu ne sorun etti, ne de sinirlilik belirtileri gösterdi. Tek yaptığı, özlemle iç çeker gibi küçük bir oflama sesi çıkararak, ara sıra pencereden dışarıdaki bahçeye bakmaktı.

Sahibi iyileşti ve ayağa kalkar kalkmaz, ortada hiçbir neden yokken köpeğe bir tekme salladı.

Bum yatağın altına saklanınca, Bay Remo yaptığından utandı.

Köpeği çağırıyor, o da geldi. Sahibi köpeği yalandan ve zoraki okşayıp ona şöyle dedi:

“Bum, seni terk etmeliyim. Üzgünüm. Artık seninle ilgilenemiyorum. Aksine senden nefret ediyorum, ama sen bunu anlayamazsın.”

Köpek sonsuz bir şefkat ve bağlılıkla sahibine baktı. Onu neden bir barınağa ya da bir tanıdığına vermiyordu ki? Bunun nedeni, daha çok tembelliyiydi. Aynı zamanda karısının söylediği bir cümleyi hatırlıyordu. Ona: “Remo, ben ölürsem, sakın ha bizim Bum’u yalnız bırakma!” demişti.

O zaman Remo bu laflara sinirlenmişti: Karısı bundan nasıl şüphe duyabilirdi?

Oysa ki zavallı Dora, kocasının yüreğindeki kötülük tohumunu çok iyi biliyordu.

Kadın onu terk etmişti.

Şimdi de adam, köpeği terk ederek, kaderden çılgın bir intikam alacaktı.

Böylelikle Bay Remo arabaya bindi ve Boomerang’ı kent dışına, birlikte sık sık oyun oynadıkları büyük bir çayırılığa götürdü.

Sahibi arkada, köpek önde yürüyorlardı.

Bay Remo, Bum’un kendine has bozuk tempolu yürüyüşünü fark etti. Her on iki adımda bir adımını basmıyordu, sanki toprak yanıyor gibi arka patisini havaya kaldırıyordu.

Bay Remo ve karısı, onun bu yürüyüşünü çoğu zaman, gülünç ve dayanılmaz bulmuşlardı.

Şimdiyse sahibi, Bum’un şişman poposunun sallanışına tiksinererek bakıyordu.

Bu yüzden meraklı bakışlardan uzaklaştıkları anda, köpeği bir ağaca bağladı ve ardına bakmadan çekip gitti.

Eve dönüp, uzun zamandır yapmadığı gibi özenle yemek pişirdi. Bum'un yemek kabını bir tekmeyle köşeye fırlattı.

Tasmasını alıp çöp bidonuna attı. Ne var ki o gece saat üçe doğru kapının tırmalandığını duydu. Gelen Boomerang'dı.

Oldukça kirli ve ıslanmış haliyle neşeyle adamın üstüne atladı ve coşkusunu göstermek istercesine, evin içinde bir tur attı. Hiçbir şeyden şüphelenmiyordu. Onun sade ve dört ayaklı yüreğinde ihanete yer yoktu ki.

Öfkeden Bay Remo'nun gözüne neredeyse hiç uyku girmedi. Düşünde fok balığı katliamları ve fino köpeği tüyünden yapılma kalpaklar gördü.

Ertesi gece Bum'u arabaya bindirip, otoyolda yüz kilometre yol kat etti ve bir dinlenme tesisindeki mangal lokantasının otoparkında köpeği terk etti.

Geri dönünce sinemaya gitti. Bir tarih öncesi canavarının, buzullardan çıkıp gelerek, tüm Amerika'ya korku saldığı bir film izledi. Bir sahnede canavarın, kuyruğunu, aynı Boomerang gibi salladığını fark etti. Canavar ölümcül mermi darbeleriyle ve sihirli sözlerle yok edildi. Bay Remo muşıl muşıl uyudu. Sonraki gün süpermarkette, Boomerang'ın arkadaşı küçük Tommasina'nın sahibi hanımla karşılaştı.

"Bum nerede?"

"Ne yazık ki!.." dedi Bay Remo, kollarını iki yana açarak. Kadın üzüntüsünü göstermek için bir eliyle ağzını kapattı. Hiçbir şey sormadı; adamın sessizliğine saygı gösterdi. Eliyle adamın elini sıvazladı.

"Sizin için büyük üzüntü olduğunu anlayabiliyorum."

"Ne kadar büyük bilemezsiniz," diye yanıtladı Bay Remo.

Evine döndü. Merdivenleri çıkarken hafif ama belirgin bir gürültü duydu. Mermer üstünde pençe sesleriydi.

Bu sahanlıktaki Boomerang'dan başkası değildi.

Adam kendini banyoya kapattı ve bütün gece klozetin üstünde oturup kaldı. Kapının buzlu camından, beklemekte olan Bum'un belirgin görüntüsünü seçebiliyordu.

Şafak vaktine doğru, köpek endişelenerek camı tırmıkladı.

"Defol git, piç köpek!" diye hırladı adam.

Köpek kuyruğunu salladı, her şeye rağmen sahibi hayattaydı.

İki gün sonra Bay Remo yeniden arabasına bindi, tüm gün araba sürdü ve köpeğiyle birlikte deniz kıyısına ulaştı. Orada bir vapura bindi. Birkaç çocuk Boomerang'la oynuyorlardı, adamın biri:

"Ne mutlu size ki onu tatile götürebiliyorsunuz. Benim köpeğim aşırı derecede iri. Birbirinize bağlı olduğunuz görülüyor," dedi.

"Aynen öyle," diye yanıtladı Bay Remo.

Günbatımıydı. Adam Boomerang'ı plaja götürdü ve küçük bir tahta parçasını, köpeğin yakalaması için denize fırlattı.

Bum yüzdü, tahtayı dişledi ve kıyıya döndüğünde doğal olarak sahibi artık orada değildi.

Bay Remo dönüş yolunda iki kadeh konyağı tepesine dikti ve midesi bulandı.

Aradan bir hafta geçti. Geçen kez Boomerang'ın döndüğünü gören hanım, köpeğin yeniden kaybolmasının nedenini sordu.

"Ah, ah" dedi Bay Remo, "önce kendine gelmişti, ama sonra tekrar kötüleşti."

Kadın üzgün bir surat ifadesi takındı ve küçük Tommasina'nın, belki üzüntüden belki de hastalıktan gözünden bir damla yaş geldi.

Bay Remo için üzücü bir hafta oldu ama bunun nedeni kesinlikle Boomerang'ın yokluğu değildi. Hatta evde, halıda ve divanda köpek kokusu olduğunu fark edip, bu eşyalara koku sıktı.

Bay Remo üzgündü çünkü televizyonu bozulmuştu. Tamirci nihayet geldi.

İşyle uğraştı, havadan sudan konuştu ve Boomerang'ın yemek kabını gördü.

"Köpeğiniz var mı, bayım?" diye sordu.

"Artık yok."

"Benimse, artık bir tane var ve başlı başına bir sorun. Düşünün bir kere, deniz kıyısında tatildeydim. Dönüşte vapurdayken, şişmanca çirkin bir köpek arabama atladı. Çocuklar: "Baba, bu terk edilmiş bir köpek, onu biz alabilir miyiz, ne olur alabilir miyiz" diye bağırdılar. Çocuklar nasıldır bilirsiniz..."

"Elbette," dedi Bay Remo.

"Uzun lafın kısası, şimdi burada benimle beraber. Aşağıda arabada bekliyor, onu verecek birilerini arıyorum. Acaba sizin tanıdığınız biri var mı?"

"Köpek ne renk?" diye sordu Bay Remo ürpertiyle.

"Siyah. Kulakları da yarasa kulağına benziyor."

Tamirci çıktı. Televizyon çalışıyordu. Bay Remo koltuğa oturdu, ama ekrana değil, kapıya bakıyordu.

Bir an sonra, pençelerin kapıyı tırmaladığını duydu.

Bay Remo'nun aklına çocukken seyrettiği eski bir film geldi. Canlı canlı gömülen insanların ve mezardan çıkan cesetlerin olduğu bir film. Ne var ki bu film, o anda hisset-

tiği korkunun yanında hiç kalırdı. Tatlı zombi Boomerang geri dönmüştü. Çocuklar onu hiç durmadan besledikleri için daha da şişmanlamıştı. Hiç değişmeyen sevgisi, bağlılığı ve güveninin yanı sıra, başka soylu duygularla da adama bakıyordu.

“Ama seni terk ettiğimi neden anlamak istemiyorsun ki?” diye bağırdı Bay Remo.

“Bir nedeni olmalı. Sen benim bilge sahibimsin ve seni öncekinden daha çok seviyorum.” diye yanıtladı, köpek, kuyruk abece’sini kullanarak.

Bunun üzerine adam kusursuz bir plan hazırladı. Uzun bir yolculuk için ülke, hatta Anakara değiştirecekti. Bunu uzun zamandır kafasında tasarlıyordu. Birikimlerini bankadan çekip, kendine beyaz bir ceket ve bir saman şapka satın aldı. Bir sabah Boomerang’ı terasa kilitleyip yola çıktı.

Bir uçađa binip on dört saat yolculuk yaptı.

Uçaktan indiğinde, kendini çoktan farklı ve tropikal bir yerde hissediyordu. Valiz teslimatta bronz tenli bir genç kızın yanına geldi ve ona gülümsedi.

Evet, uzaktaydı, her şeyden uzakta. Deniz ve güneş kokusu vardı, köpek kokusu değil.

O anda tuhaf bir sahne fark etti.

Bir kadın iki polisin arasında ağlamaktaydı. Onlara, uçaktan daha yeni indirilmiş bir köpek kafesini gösteriyordu.

“Bu olamaz!” diye kulakları tırmalayan bir sesle bağırıyordu, “benim Rufus’um nerede?”

Bir polis memuru kafasını kaşıyarak “Hanumefendi, sakin olun” diyordu.

“Sizin söylediğiniz şey gerçekleşmiş olamaz.”

Meraklanan Bay Remo gruba yaklaştı.

Kayıp bavullarla ilgilenen görevliyle konuşan polis memurunu duydu.

“Çok tuhaf bir şey olmuş. Hanımefendi, kafesteki köpeğini kurallara uygun biçimde kargo bölümüne gönderdi. Ancak şimdi kafesteki köpeğin kendisinin olmadığını söylüyor.”

“Olanaksız...”

“Benim köpeğim bir İrlanda Setteri” dedi kadın ağlayarak, “bu ise şişman ve korkunç bir sosis köpek. Hareket etmeden önce havaalanının çevresinde serbestçe dolaştığını çok iyi hatırlıyorum.”

“Bayan, birilerinin köpeğinizi başka bir köpekle değiştirdiğini mi söylemek istiyorsunuz?”

“Tabii ki!” diyerek güldü bagaj görevlisi, “ya da sosis köpek kafesin kapağını açtı ve hanımefendinin köpeğinin yerine geçti.”

“Alay etmeyin!” dedi kadın, “köpeklerin ne kadar akıllı olduklarını bilmiyorsunuz siz!”

Bay Remo kafesin açılmasını beklemedi. Tekerlekli bavulunu peşinden sürükleyerek, havaalanının koridorları boyunca koşar adım kaçtı ve onu takip eden Boomerang’ın peşinden çılginca dört nala koşusunu duydu. Uçarcasına bir taksiye atlayıp:

“Hemen Hotel Tropicana’ya, acele et!” dedi.

“Gidemem, Bayım!” dedi taksici, “Arabanın önünde, gitmeme engel olan çirkin bir köpek yatıyor.”

Bay Remo, otelin en üst katındaki odasına çıktı. Terasın kapısını açtı. Halinden memnun Boomerang halıyı kokluyordu.

Bay Remo beyaz ceketini ve şapkasını çıkardı.

Denize ve uzaktaki ufka baktı.